

Przedmiotem niniejszego projektu jest wieloaspektowa analiza tzw. „klauzuli bestsellerowej”. Jest to instytucja prawa autorskiego polegająca na podwyższeniu wynagrodzenia twórcy przez sąd w razie jego rażącej dysproporcji z korzyściami nabywcy autorskich praw majątkowych lub licencjodawcy (art. 44 Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych). Mechanizm ten ma na celu ochronę autorów i wykonawców, którzy postrzegani są w doktrynie jako słabsza strona stosunku zobowiązaniowego. Często związane jest to z asymetrią informacji, słabszą siłą przetargową, czy wreszcie brakiem środków finansowych i wiedzy prawnej, aby zapewnić sobie sprawiedliwe warunki podpisywanych przez siebie umów. W literaturze zwrócono także uwagę na ogromną dysproporcję między zarobkami „gwiazd” w sektorze kreatywnym, a utrzymującą się niepewnością sytuacji finansowej ogromnej większości autorów i wykonawców (Dusolier et al., 2020).

„Klauzula bestsellerowa” funkcjonująca w Polsce, pomimo obowiązywania w naszym porządku prawnym od prawie trzydziestu lat, ma marginalne znaczenie w praktyce (Traple, 2010). W ramach niniejszego projektu przepisy związane z podwyższeniem wynagrodzenia zostaną poddane pogłębionej analizie. W badaniu przyjęta zostanie formalno-dogmatyczna metoda analizy, a także metoda komparatystyczna. W ramach badań komparatystycznych zostanie porównane rozwiązanie przyjęte w Polsce z rozwiązaniami przyjętymi w Niemczech i we Francji. W badaniu uwzględnione zostaną również wnioski płynące z badań empirycznych z dziedziny ekonomii behawioralnej. W ramach projektu zostanie przeanalizowane, w jaki sposób uprzedzenia poznawcze (ang. *biases*) mogą wpływać na proces podejmowania decyzji przez autorów i wykonawców.

Poprzez zbadanie skuteczności Klauzuli Bestsellerowej w polskim porządku prawnym i zaproponowanie potencjalnych modyfikacji, projekt ma na celu dostarczyć cennych spostrzeżeń, które mogą wpłynąć na przyszłe zmiany legislacyjne w Polsce i potencjalnie w innych państwach europejskich.

Bibliografia:

1. S. Dusolier et al. (2020), Comment of the European Copyright Society Addressing Selected Aspects of the Implementation of Articles 18 to 22 of the Directive (EU) 2019/790 on Copyright in the Digital Single Market.
2. E. Traple (2010), Umowy o eksploatację utworów w prawie polskim.